ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ВАСИЛ ЛЕ[illegible]СКИ“
СЕЛО РАКЕВО, ОБЩИНА КРИВОДОЛ, ОБ[illegible]АСТ ВРАЦА
e-mail: info-602086@edu,mon.bg, тел:0877161268

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР НА .....

УЧЕБНА ПРОГРАМА

ЗА РАЗШИРЕНА ПОДГОТОВКА ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА В ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ВТОРИ КЛАС

ЗА УЧЕБНАТА 2024-2025 ГОДИНА

32 учебни седмици по 2 учебни часа седмично – 64 учебни часа годишно

Изготвил: .....

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма за разширена подготовка в избираемите учебни часове по български език и литература за ВТОРИ клас е разработена в пълно съответствие с изискванията, заложени в учебната програма по български език и литература за общообразователна подготовка. Насочена е към затвърдяване и задълбочаване на знанията, уменията и отношенията, свързани с езиковите, литературните и комуникативноречевите компетентности на учениците.

Целите на обучението по български език и литература в избираемите учебни часове във 2. клас са ориентирани към:

- Затвърдяване на уменията на учениците да говорят и четат правилно и изразително, да пишат грамотно и четливо;
- овладяване в практически план на началните знания за езиковите и речевите единици: звукови промени, части на речта, видове изречения по цел на изказване;
- овладяване на емпирично равнище на знанията за някои правоговорни, правописни и пунктуационни норми;
- упражняване на уменията за възприемане, осмисляне и интерпретиране на определени литературни жанрове (приказка, басня, разказ, гатанка), откриване на различни фигури на речта и компоненти на литературното произведение;
- овладяване на уменията за ориентиране в комуникативната ситуация и за устно и писмено създаване на текст.

Учебната програма за разширена подготовка по български език и литература в избираемите учебни часове за ВТОРИ клас включва учебно съдържание от различните дялове на езика, като се поставя акцент върху звуковете (гласни-съгласни и фонетичните им промени в потока на речта, частите на речта (съществително име, прилагателно име, глагол и техните граматически категории), видовете изречения по цел на изказване (съобщително и въпросително), словосъчетанието, лексикалното значение на думата. В учебното съдържание по литература се надграждат знанията, уменията и свързаните с тях отношения, придобити в първи клас, свързани с възприемането и разбирането на произведения от различни жанрове на литературата и фолклора за деца (приказка, разказ, стихотворение, гатанка) и се акцентира върху басня и народна песен. Учебната програма предвижда задълбочаване на знанията за фигурите на речта (повторение и изброяване) и за компонентите на литературното произведение (епизод, литературен герой).

В учебната програма за разширена подготовка по български език и литература за ВТОРИ клас са заложени теми, които пряко кореспондират с тематичния обхват на езиковото и литературното обучение в общообразователната подготовка и дават възможност за

развиване и усъвършенстване на усвоените знания и умения и формиране на отношение към езика и литературата, както и към реализиране на междупредметни връзки и комплекс от дейности, подчинени на съвременните ключови компетентности.

Реализирането на учебната програма за разширена подготовка в избираемите учебни часове ще се осъществи в рамките на 2 часа седмично през двата срока на учебната година или за 64 часа годишно.

II. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Области на компетентност	Знания, умения, отношения
Езикови компетентности	• Прави проверка на правописа на гласни в неударена сричка, на звучни съгласни пред беззвучни и в края на думата. • Използва азбучен ред. • Разпознава съобщително и въпросително изречение, оформя ги пунктуационно правилно. • Разпознава глагол, съществително име и прилагателно име като части на речта. • Определя числото на глагола. • Определя вида, рода и числото на съществителното име. • Съгласува прилагателното и съществителното име по род и число.
Комуникативноречеви компетентности	• Уместно употребява езиковите средства според комуникативната ситуация. • Озаглавява собствен и чужд текст. • Прави кратко писмено описание. • Преразказва устно съдържанието на кратък художествен текст.
Литературни компетентности	• Чете правилно и с подходяща интонация литературен текст. • Чете с разбиране художествен и нехудожествен текст.

	• Различава басня и народна песен от други литературни и фолклорни произведения. • Отговаря на въпроси по съдържанието на произведението. • Открива повторение и изброяване в произведения.
Социокултурни компетентности	• Умее изразително да чете различни по жанр произведения от български и чужди автори. • Осмисля прочетен текст от хартиена страница и дисплей.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Глобални теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
Езиково обучение		
Гласните и съгласните звукове в българския език	• Разграничава основните езикови и речеви единици (звук, дума, изречение, текст) и се ориентира за системните отношения в езика. • Познава в корелативни двойки тесните и широките гласни звукове *(а-ъ; о-у; е-и).* • Прилага начини за правописна проверка на гласни в неударени срички. • Открива правописни особености на думи с: *щ, ю, я, йо, ьо, дз, дж* и прилага начини за проверка на правописа. • Сравнява основните корелативни двойки съгласни звукове по признака звучност-беззвучност (*б-п; в-ф; г-к; д-т; з-с; ж-ш; дж-ч; дз-ц*).	• ударена и неударена сричка • тесни и широки гласни • звучни и беззвучни съгласни

	• Открива звуковата промяна на звучни съгласни пред беззвучни. • Познава и прилага начини за правописна проверка на звучни съгласни в края на думата и пред беззвучни.	
Думата като част на речта	• Разпознава глагола, съществителното име и прилагателното име като части на речта. • Определя вида, рода и числото на съществителното име. • Определя рода и числото на прилагателното име. • Съгласува прилагателното и съществителното име по род и число. • Познава глагола като част на речта. • Определя числото на глагола. • Употребява уместно глаголи, прилагателни и съществителни имена. • Познава и прилага правописни и правоговорни правила при употреба на съществителни, прилагателни имена и глаголи.	• част на речта • глагол • съществително име • съществително собствено име • съществително нарицателно име • умалително съществително име • прилагателно име
Думата като речникова единица	• Използва азбучен ред при работа с речник. • Подрежда думи по азбучен ред. • Открива думи с правописни особености в правописен речник.	• азбучен ред • правописен речник

Изречението като езикова единица	• Разграничава изречение от словосъчетание. • Отделя изреченията в текста, като означава началото и края им. • Разпознава изреченията по цел на изказване. • Знае и прилага различни начини за образуване на въпросително изречение.	• словосъчетание • съобщително изречение • въпросително изречение
Литературно обучение		
Литературни и фолклорни текстове	• Познава и изброява изучавани или самостоятелно прочетени текстове и ги определя като литературни или фолклорни произведения. • Посочва най-ярките характеристики на приказката, разказа, стихотворението, гатанката, баснята и народната песен при изучаване на творба. • Разпознава баснята по осмиваните човешки недостатъци и поуката, свързана с тях. • Осмисля текста на народната песен като фолклорно произведение и посочва конкретни признаци. • Ориентира се в последователността на епизодите в изучавано литературно фолклорно произведение. • Открива повторението и изброяването като изразни средства в конкретно литературно и фолклорно произведение.	• басня • народна песен • епизод • повторение • изброяване • литературен герой

	• Коментира постъпките на героите от изучавано произведение. • Аргументира предпочитания към герои и епизоди. • Познава и изброява литературни и фолклорни произведения, посветени на България, приятелството, знанието и празниците, като ги обвързва тематично.	
Читателски опит	• Споделя впечатления от самостоятелно прочетено произведение. • Показва разбиране на въпроси към съдържанието на изучавано произведение.	• заглавие на книга

IV. ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

За упражнения, преговор, обобщение и практическа дейност	**95.5 % – 61 часа**
За контрол, диагностика и оценка	**4,5 % – 3 часа**

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

В избираемите учебни часове за разширена подготовка се извършва текущо оценяване на знанията на учениците. Проследяването на напредъка на всеки ученик се основава на писмени и устни форми за проверка, които се прилагат в съответствие с концепцията за формиращото оценяване.

Постиженията на учениците се измерват чрез:

- диктовки – зрителни, слухови, предупредителни, аудиодиктовки и др.;
- наблюдение;
- езикови, граматически, лексикални упражнения;
- задачи за четене на глас; задачи за четене по роли; подборно четене;
- словесно обрисуване;
- задачи за създаване на собствен текст в устна и писмена форма;
- задачи за конструиране на собствен текст по дадена словесна или визуална опора;
- тестови задачи.

В резултат на текущите проверки на учениците се поставят оценки с качествен показател.

VI. ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
Компетентности в областта на българския език	• Преписи. • Писане под диктовка. • Правописна проверка. • Преобразуване на изречения. • Разграничаване на езикови и неезикови знаци. • Четене на художествени и нехудожествени текстове.

Умения за общуване на чужди езици	• Търсене на прилики между българската и латинската азбука.
Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и технологиите	• Участие в ролеви игри с математическа насоченост. • Четене на енциклопедични текстове.
Дигитална компетентност	• Търсене на информация в интернет. • Работа с електронен речник.
Умения за учене	• Четене на различен вид литературни произведения. • Озаглавяване на собствен и чужд текст. • Извличане на поуки. • Търсене на информация от различни източници.
Социални и граждански компетентности	• Участие в различни игри. • Защитаване на мнение, позиция. • Използване на думи и изрази за вежливост.
Инициативност и предприемчивост	• Представяне на идеи. • Презентиране на готови продукти. • Рекламиране.
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	• Участие в проектно-ориентирани дейности – изготвяне на декори. • Участие в драматизация. • Рисуване на епизоди от изучавано литературно произведение.
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на	• Създаване на кратки текстове, свързани със здравословния начин на живот. • Писане на здравословни рецепти.

живот и спорт	